

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Юридичний факультет
Кафедра приватного права та соціального забезпечення

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ОК 7 Право збройних конфліктів та міжнародне
правосуддя
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми ***Право***
за спеціальністю ***D8 «Право»***
на другому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти

Суми – 2026

Розробник:

Альона КЛОЧКО, д.ю.н., професор

(прізвище, ім'я та по батьку)

(начальний ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено
та затверджено на
засіданні кафедри
приватного права та
соціального
забезпечення

протокол від 29.05.2026 № 18

Завідувач
кафедри

(підпис)

Вікторія
СТРЕЛЬНИК
(прізвище, ім'я та по батьку)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

Вікторія СТРЕЛЬНИК

(підпис)

(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

Марина КУЗНЕЦОВА

пис)

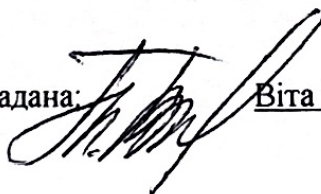
(під

(ПІБ

)

Рецензія на робочу програму(додається) надана:

(ПІБ)

Віта ТКАЧЕНКО

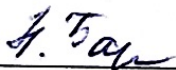
ВОЛЧЕНКО

Наталія

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(ПІБ)

Марія БАРАНИВСКАЯ
(підпис)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 16.06. 2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ				
1.	Назва ОК	ПРАВО ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ ТА МІЖНАРОДНЕ ПРАВОСУДДЯ		
2.	Факультет/кафедра	Юридичний факультет, кафедра приватного права та соціального забезпечення		
3.	Статус ОК	Обов'язковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	НРК України – 7 рівень, FQ-ЕНЕА – другий цикл, EQF LLL – 7 рівень ОПП «Право», другий (магістерський) рівень, Магістр (назва ступеня вищої освіти) Галузь знань: D Бізнес, адміністрування та право Спеціальність D8 Право		
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)			
6.	Рівень НРК	Другий (освітньо-науковий) рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень		
7.	Семестр та тривалість вивчення	Дисципліна викладається упродовж I осіннього семестру		
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів ЄКТС, Іспит		
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл – 68годин денна форма	Контактна робота(заняття)		
		Лекційні – 24 годин	Практичні /семінарські – 36 годин	Лабораторні – 90 годин
	Заочна форма	Лекційні – 8 годин	Практичні /семінарські – 8 годин	- 134
10.	Мова навчання	Державна (українська)		
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Клочко Альона Миколаївна, професор кафедри приватного права та соціального забезпечення		
11.1	Контактна інформація	alona.klochko@snau.edu.ua кабінет 110 г		
12.	Загальний опис освітнього компонента	Навчальна дисципліна «Право збройних конфліктів та міжнародне правосуддя» спрямована на глибоке вивчення основних тенденцій, викликів та проблем сучасного міжнародного права, а також на оволодіння студентами ключовими аспектами міжнародного кримінального права. Курс охоплює такі теми, як розвиток та еволюція міжнародно-правових норм, правове регулювання міждержавних відносин, а також механізми вирішення міжнародних спорів. Особлива увага приділяється аналізу сучасних міжнародно-правових конфліктів та їх регулюванню через міжнародні судові установи, включаючи Міжнародний кримінальний суд та інші органи міжнародного правосуддя. Курс розглядає міжнародне кримінальне право як окремий інститут міжнародного права, який регулює питання відповідальності за серйозні порушення міжнародних норм, такі як військові злочини, геноцид, злочини проти людяності та агресії. Студенти ознайомлюються з ключовими міжнародними договорами, конвенціями та рішеннями міжнародних трибуналів, що формують основи міжнародного кримінального правосуддя. Окрема увага приділяється механізмам переслідування міжнародних злочинів, юрисдикційним проблемам, а також процесам екстрадиції та співпраці між державами. Курс також аналізує практичні аспекти міжнародного правозастосування, включаючи проблеми імплементації міжнародних норм у національні правові системи, захист прав людини на міжнародному рівні та питання відповідальності держав за порушення міжнародного права.		

		Основними завданнями навчальної дисципліни є: формування у студентів комплексного розуміння ключових проблем міжнародно-правового регулювання у сучасних умовах, зокрема в умовах глобалізації та новітніх викликів міжнародної безпеки; ознайомлення з основними джерелами міжнародного кримінального права, його принципами, механізмами функціонування та процедурними аспектами застосування; аналіз прецедентів міжнародного кримінального правосуддя та їх вплив на сучасну правову практику у галузі захисту прав людини; вивчення міжнародних стандартів боротьби з транснаціональною злочинністю, зокрема тероризмом, торгівлею людьми; розвиток навичок юридичного аналізу та критичної оцінки міжнародних правових норм та рішень міжнародних судових органів. Курс також спрямований на підготовку студентів до практичної діяльності у сфері міжнародного права, зокрема через вивчення процедур та норм, що регулюють взаємодію держав у сфері кримінальної юстиції на міжнародному рівні, та формування навичок розв'язання юридичних проблем у міжнародних спорах.
13.	Мета освітнього компонента	<i>Мета освітнього компонента:</i> формування у студентів ґрунтовних знань про міжнародне кримінальне право як галузь права та умінь щодо кваліфікації міжнародних злочинів, засвоєння положень щодо притягнення до міжнародної кримінальної відповідальності, а також розвиток вмінь та навичок самостійної кваліфікації дій, що порушують норми міжнародного кримінального права. Особлива увага приділяється визначенню основних об'єктів кримінально-правової охорони на міжнародному рівні, а також аналізу тенденцій розвитку міжнародного кримінального права у контексті глобальних викликів, пов'язаних із соціальною обумовленістю міжнародних злочинів та зміною структури міжнародних відносин.
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на таких курсах, як Теорія держави та права, Юридична деонтологія, Порівняльне конституційне право, Кримінальне право, Криминологія, Міжнародне публічне право, Міжнародне гуманітарне право, Міжнародне право прав людини.
15.	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності в Сумському національному аграрному університеті ґрунтується на базових цінностях і принципах чесності, відповідальності, справедливості, поваги, довіри, прозорості, персональної відповідальності та нетерпимості до порушень академічної доброчесності. Норми, що формують політику академічної доброчесності в СНАУ, закріплені у таких внутрішніх документах: Кодекс академічної етики та академічної доброчесності СНАУ (https://surli.cc/qusnwa); Положення про порядок перевірки академічних та наукових текстів на унікальність в СНАУ (https://surli.li/tjraux); Положення про використання штучного інтелекту у СНАУ (https://surli.li/zkvosb). Перевірка робіт на ознаки академічного плагіату здійснюється за допомогою систем StrikePlagiarism.com. Обов'язковій перевірці підлягають кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти, рукописи дисертацій, монографій, підручників, посібників та статей; інші роботи перевіряються вибірково. Використання ШІ допускається як допоміжного інструменту для пошуку, структурування, редагування, перекладу чи попереднього аналізу інформації. При цьому автор має зберігати особисте авторство, критично перевіряти згенерований зміст, не подавати результати роботи ШІ як

		власний науковий результат та зазначати факт його істотного використання. Недоброчесним вважається використання ІІІ для повного чи часткового виконання завдань замість здобувача, генерації недостовірних джерел, фальсифікації даних, обходу перевірки на унікальність, а також подання згенерованих результатів як власних без належного розкриття. В університеті формується нульова толерантність до академічної недоброчесності. За порушення цих норм здобувачі освіти притягуються до відповідальності згідно із Законом України «Про академічну доброчесність», спеціальними законами у сфері освіти і науки та внутрішніми нормативними документами СНАУ.
16.	Посилання на Moodle курс	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=5922&lang=uk
17.	Ключові слова	Міжнародне кримінальне право, міжнародне право, воєнний стан, кримінальні правопорушення, злочини, Римський статут МКС, кримінально-правове регулювання

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК 7: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК 7						Як оцінюється РНД
	РН 03	РН 04	РН 07	РН 12	РН 14	РН 16	
ДРН1. Використовувати методологічний інструментарій юридичної етики для формування власних науково обґрунтованих правових позицій, здійснення критичного аналізу етичних аспектів юридичної діяльності та побудови логічно послідовних, аргументованих професійних суджень і монологічних висловлювань	X	X	X	X	X	X	Проведення модульного контролю
ДРН2. проявляти здатності здійснювати системний аналіз та застосування норм	X		X	X	X	X	Аналіз конкретних ситуацій по кожній темі

міжнародного кримінального права, що регламентують відповідальність за основні міжнародні злочини ДРН 3. Здатність коректно застосовувати понятійно-категоріальний апарат міжнародного кримінального права та національного кримінального законодавства, зокрема щодо визначення й розмежування понять «воєнні злочини» та «злочин агресії»							
ДРН3. коректно застосовувати понятійно-категоріальний апарат міжнародного кримінального права та національного кримінального законодавства, зокрема щодо визначення й розмежування понять «воєнні злочини» та «злочин агресії»	X	X	X	X	X	X	Проведення модульного контролю
ДНР 4. опрацьовувати навчальну і наукову літературу, в тому числі інтернет-ресурси з питань суспільної небезпечності геноциду	X	X					Case-study

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМОПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема.	Розподіл в межах загального бюджету часу	
-------	--	--

Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Аудиторна робота			Само- стійна робота	Рекомендована література ¹
	Лк	П.з / семін .з	Лаб .з.		
<i>Тема 1. Поняття та загальні принципи міжнародного кримінального права</i> 1.1. Що таке міжнародне кримінальне право? МПК як сукупність правових норм, що регулюють відповідальність за вчинення міжнародних злочинів (геноцид, військові злочини, злочини проти людяності, злочини агресії). Механізми притягнення до відповідальності за ці злочини, Міжнародний кримінальний суд, а також міжнародні трибунали, створені для окремих конфліктів (наприклад, трибунали для Руанди або Югославії). 1.2. Міжнародне кримінальне право/Порівняльне кримінальне право/Національне кримінальне право Мета МКП як забезпечення міжнародного правопорядку та притягнення до відповідальності осіб, які порушують норми міжнародного права. Порівняльне кримінальне право для вивчення різних правових систем у галузі кримінального права (ПКП). ПКП як інструмент для кращого розуміння національних правових підходів до кримінальних правопорушень та їхнього регулювання на міжнародному рівні. Національне кримінальне право як сукупність норм, які регулюють кримінальну відповідальність всередині конкретної держави. Національні системи кримінального права визначають злочини та покарання відповідно до соціальних, політичних і економічних реалій кожної держави. Національні закони для співпраці з міжнародними судами або для виконання зобов'язань держави за міжнародними угодами (наприклад, ратифікація Римського статуту). 1.3. Загальні принципи міжнародного кримінального права. Принцип індивідуальної відповідальності. Принцип універсальної юрисдикції. Принцип незастосування строку давності до міжнародних злочинів. Принцип "Ne bis in idem". Принцип гуманності та забезпечення прав підсудних. Принципи міжнародного кримінального права як фундаментом для функціонування міжнародних кримінальних трибуналів та судів, що забезпечують справедливість і відповідальність за найсерйозніші злочини проти людства	4/1	6/1		15/22	Кримінальний кодекс України. URL: http:// zakon1.rada.gov.ua Текст проєкту нового кримінального Кодексу. URL: https://newcriminalcode.org.ua/criminal-code. Римський статут Міжнародного кримінального суду (1998). Женевські конвенції (1949) та Додаткові протоколи (1977). 1,2,3,4,5,6,7
<i>Тема 2. Основні міжнародні злочини</i> 2.1. Суспільна безпека міжнародних злочинів. Визначення суспільної безпеки міжнародних злочинів. Міжнародні	4/1	6/1		15/22	Кримінальний кодекс України. URL: http:// zakon1.rada.gov.ua Текст проєкту нового

¹ Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

злочини мають особливу суспільну небезпеку, оскільки загрожують не лише окремим державам, але й міжнародному миру, безпеці та правам людини в глобальному масштабі. До таких злочинів належать геноцид, воєнні злочини, злочини проти людяності та злочини агресії. Вплив міжнародних злочинів на міжнародну спільноту. Масштабні порушення прав людини, що можуть призводити до конфліктів, дестабілізації регіонів і навіть руйнування міжнародного порядку. Приклади міжнародних злочинів: Геноцид у Руанді, воєнні злочини в колишній Югославії, а також сучасні міжнародні розслідування стосовно злочинів проти людяності. 2.2. Міжнародні злочини у національному законодавстві. Імплементация міжнародних норм у національні правові системи: норми міжнародного кримінального права у національному законодавстві для забезпечення можливості судового переслідування осіб, які вчинили міжнародні злочини, на національному рівні. Приклади імплементации: у Кримінальному кодексі України передбачені норми щодо геноциду, воєнних злочинів та злочинів проти людяності, які відповідають міжнародним стандартам. Проблеми та виклики імплементации: труднощами в застосуванні норм через політичні, юридичні або інституційні проблеми. 2.3. Індивідуальна кримінальна відповідальність (ст. 25 Римського статуту Міжнародного кримінального суду). Принцип індивідуальної відповідальності: Стаття 25 Римського статуту закріплює положення, згідно з яким будь-яка фізична особа, незалежно від її статусу або посади, може бути притягнута до відповідальності за вчинення міжнародних злочинів. Механізми притягнення до відповідальності: Міжнародний кримінальний суд (МКС) може розглядати справи щодо осіб, відповідальних за геноцид, воєнні злочини, злочини проти людяності та злочини агресії. Застосування принципу в міжнародній практиці: судові процеси проти колишніх лідерів, таких як Слободан Мілошевич або Радован Караджич, як прикладами застосування принципу індивідуальної відповідальності на міжнародному рівні				кримінального Кодексу. URL: https://newcriminalcode.org.ua/criminal-code. Римський статут Міжнародного кримінального суду (1998). Женевські конвенції (1949) та Додаткові протоколи (1977). 1,2,3,4,5,6,7
<i>Тема 3. Воєнні злочини та злочини агресії</i> 3.1. Воєнні злочини за Римським статутом. Визначення воєнних злочинів за Римським статутом: серйозні порушення законів і звичаїв війни, включаючи напади на цивільне населення, використання забороненої зброї, катування військовополонених та інші дії, які порушують норми міжнародного гуманітарного права.	4/1	6/1	15/22	Кримінальний кодекс України. URL: http://zakon1.rada.gov.ua Текст проекту нового кримінального Кодексу. URL: https://newcriminalcode.org.ua/criminal-code. Римський статут Міжнародного кримінального суду (1998).

Перелік основних воєнних злочинів за Римським статутом: умисні напади на цивільні об'єкти або цивільне населення; використання біологічної, хімічної чи іншої зброї, забороненої міжнародними договорами; вбивства, катування, насильницьке переміщення цивільних осіб; захоплення заручників та порушення прав військовополонених. Важливість класифікації воєнних злочинів. 3.2. Воєнні злочини сьогодні та механізми запобігання. Сучасні приклади воєнних злочинів: воєнні злочини як проблема в багатьох зонах конфлікту, зокрема в Сирії, Ємені та Україні. Механізми запобігання воєнним злочинам. Міжнародні інститути: Міжнародний кримінальний суд (МКС), Міжнародний суд ООН, спеціальні трибунали (наприклад, трибунали по Югославії та Руанді) для розслідування та переслідування воєнних злочинів. Моніторинг та звітність: ООН, міжнародні організації та правозахисні групи займаються моніторингом конфліктів та документуванням порушень гуманітарного права, що допомагає привертати увагу міжнародної спільноти до цих злочинів. Міжнародні санкції: запровадження санкцій проти держав і осіб, відповідальних за воєнні злочини як механізм запобігання їх подальшому скоєнню. Просвітницька діяльність та тренінги: поширення знань про міжнародне гуманітарне право серед військових і цивільного населення як засобом запобігання воєнним злочинам. 5.3. Злочини агресії за Римським статутом. Визначення злочинів агресії: планування, підготовка, розв'язування або веденні агресивної війни проти суверенної держави, що є порушенням Статуту ООН. Критерії визначення агресії за Римським статутом: вторгнення або напад на територію іншої держави. Блокада портів або узбережжя. Бомбардування території іншої держави або застосування будь-якої зброї проти неї. Надання збройної підтримки групам, що здійснюють напад на іншу державу. Міжнародні приклади та механізми притягнення до відповідальності (після Другої світової війни злочини агресії були основним предметом Нюрнберзького та Токійського трибуналів). Юрисдикція МКС для притягнення до відповідальності за злочини агресії відповідно до Римського статуту. Обмеження юрисдикції щодо деяких держав, які не ратифікували додаткові поправки до Статуту					Женевські конвенції (1949) та Додаткові протоколи (1977). 1,2,3,4,5,6,7
<i>Тема 4. Злочини проти людяності</i> 4.1. Визначення концепції злочинів проти людяності в статутах та рішеннях постійних і тимчасових трибуналів. Концепція злочинів проти	4/1	6/1		15/22	Кримінальний кодекс України. URL: http:// zakon1.rada.gov.ua Текст проекту нового кримінального Кодексу. URL:

людяності під час Нюрнберзького процесу після Другої світової війни. Статути тимчасових трибуналів. Спеціальні трибунали, створені для розгляду воєнних злочинів у колишній Югославії та Руанді, також визначили злочини проти людяності. Визначення злочинів проти людяності у статуті Міжнародного кримінального трибуналу по Югославії (ICTY) та Міжнародного кримінального трибуналу по Руанді (ICTR). Рішення міжнародних трибуналів. Прецедент рішень трибуналів: злочини проти людяності можуть бути скоєні як під час війни, так і у мирний час, що відрізняє їх від воєнних злочинів, які вимагають наявності збройного конфлікту. 4.2. Визначення концепції злочинів проти людяності у Римському статуті. Відповідно до Статуту, злочини проти людяності як будь-які з наступних дій, що вчиняються в рамках масштабного або систематичного нападу на будь-яке цивільне населення з відома нападу: вбивства, звалювання, поневолення, депортація, тортури, примусове зникнення осіб, переслідування за певними ознаками (політичними, расовими, національними, етнічними, культурними, релігійними або гендерними). Ключові елементи злочинів проти людяності в Римському статуті: масштабний або систематичний характер дій. дії повинні бути частиною широкомасштабної або систематичної атаки на цивільне населення. Навмисність. На відміну від воєнних злочинів, для кваліфікації дій як злочинів проти людяності не обов'язково має бути збройний конфлікт. 4. 3. Міжнародні правові механізми і заходи протидії злочинам проти людяності. Міжнародний кримінальний суд (МКС): як інструмент для переслідування злочинів проти людяності, створений на підставі Римського статуту. Юрисдикція МКС над злочинами, скоєними на території держав, які ратифікували Статут, або за рішенням Ради Безпеки ООН. Роль спеціальних трибуналів. Національні суди та універсальна юрисдикція.				https://newcriminalcode.org.ua/criminal-code. Римський статут Міжнародного кримінального суду (1998). Женевські конвенції (1949) та Додаткові протоколи (1977). 1,2,3,4,5,6,7
<i>Тема 5. Геноцид</i> 5.1. Тлумачення визначення геноциду Визначення геноциду за Конвенцією ООН 1948 року. Ключові елементи геноциду: намір, цільова група. Тлумачення геноциду в міжнародних судах: Міжнародний трибунал по Руанді (ICTR) та Міжнародний трибунал по колишній Югославії (ICTY), розширене тлумачення геноциду (злочин, що може включати різні форми фізичного та психічного знищення групи, навіть якщо його мета - часткове знищення). 5.2. Геноцид як злочин, заборонений міжнародним правом. Конвенція про запобігання злочину геноциду та покарання за нього (1948). Римський статут Міжнародного кримінального суду: Римський статут включає геноцид як один із основних злочинів, що підпадає під юрисдикцію Міжнародного кримінального суду (МКС), дозволяючи притягнення до відповідальності осіб, які	4/2	6/2	15/24	Кримінальний кодекс України. URL: http:// zakon1.rada.gov.ua Текст проєкту нового кримінального Кодексу. URL: https://newcriminalcode.org.ua/criminal-code. Римський статут Міжнародного кримінального суду (1998). Женевські конвенції (1949) та Додаткові протоколи (1977). Конвенція ООН про запобігання злочину геноциду та покарання за нього (1948). 1,2,3,4,5,6,7

вчинили геноцид. Прецеденти міжнародних трибуналів: ICTY та ICTR переслідували осіб, відповідальних за геноцид під час конфліктів у колишній Югославії та Руанді, встановивши важливі юридичні норми для визначення та покарання цього злочину. Відповідальність держав: держави також можуть бути притягнуті до відповідальності в рамках Міжнародного суду ООН за нездатність запобігти геноциду або за участь у його скоєнні. 5.3. Запобігання геноциду. Роль міжнародних організацій у запобіганні геноциду. Значення ООН та інших міжнародних організацій у запобіганні геноциду шляхом моніторингу ситуацій, де існує ризик геноциду, та втручання, щоб запобігти виникненню таких злочинів. Спеціальні місії та слідчі комісії. ООН створює спеціальні місії для розслідування порушень прав людини та виявлення ознак можливого геноциду. Моніторинг та раннє попередження. Запровадження систем раннього попередження, які фіксують ознаки дискримінації, політичного тиску або ескалації конфлікту. Міжнародні санкції та втручання. Роль держав. Держави несуть відповідальність за вжиття заходів щодо захисту своїх громадян від геноциду, а також за співпрацю з міжнародними організаціями для запобігання цим злочинам на глобальному рівні.					
Тема 6. <i>Окремі напрями міжнародного співробітництва у сфері протидії міжнародним злочинам</i> 6.1. Джерела міжнародного кримінального права. Форми вираження норм міжнародного кримінального права, з яких походять права та обов'язки держав, міжнародних організацій і фізичних осіб. Міжнародні договори (Конвенція про геноцид 1948 р., Римський статут МКС 1998 р. тощо); міжнародний звичай; загальні принципи права; судова практика міжнародних кримінальних трибуналів і МКС; доктрина міжнародного права як допоміжне джерело. Система джерел міжнародного кримінального права та їх роль у встановленні міжнародної кримінальної відповідальності. 6.2. Міжнародне співробітництво у боротьбі зі злочинністю. Транснаціональні злочини. Механізмам взаємодії держав у протидії злочинності, яка виходить за межі однієї держави. Розглядаються: поняття міжнародного співробітництва у кримінально-правовій сфері; екстрадиція правопорушників; міжнародна правова допомога у кримінальних справах; діяльність INTERPOL та інших міжнародних організацій; спільні розслідування та обмін інформацією між державами; поняття	4/2	6/2	15/22	Кримінальний кодекс України. URL: http:// zakon1.rada.gov.ua Текст проекту нового кримінального Кодексу. URL: https://newcriminalcode.org.ua/criminal-code. Римський статут Міжнародного кримінального суду (1998). Женевські конвенції (1949) та Додаткові протоколи (1977). Конвенція ООН про запобігання злочину геноциду та покарання за нього (1948).	1,2,3,4,5,6,7

транснаціональної злочинності та її види. Транснаціональні злочини: торгівля людьми; незаконний обіг наркотиків; відмивання доходів; кіберзлочинність; контрабанда мігрантів; тероризм; корупція міжнародного характеру. 6.3. Уніфікація кримінального законодавства. Зближення та гармонізація кримінального законодавства різних держав з метою забезпечення ефективної боротьби зі злочинністю. Поняття та значення уніфікації кримінального законодавства; міжнародні стандарти криміналізації певних діянь; імплементація міжнародно-правових норм у національне законодавство; роль міжнародних конвенцій у формуванні єдиних підходів до визначення злочинів і покарань; гармонізація законодавства держав-членів ЄС; вплив міжнародного права на розвиток національного кримінального законодавства. Створення узгоджених правових механізмів для протидії міжнародній та транснаціональній злочинності.					
Всього	24/8	36/8		90/134	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН1 Здатність використовувати методологічний інструментарій юридичної етики для формування власних науково обґрунтованих правових позицій, здійснення критичного аналізу етичних аспектів юридичної діяльності та побудови логічно послідовних, аргументованих професійних суджень і монологічних висловлювань	Мультимедійний презентаційний матеріал	15/ 4	Аналіз судової практики, тлумачення студента	22/33
ДРН2. Формування здатності здійснювати системний аналіз та застосування норм міжнародного	Проблемно-орієнтоване обговорення навчального матеріалу,	15/4	Виконання ситуаційних (кейсових) завдань та юридичних казусів	22/33

кримінального права, що регламентують відповідальність за основні міжнародні злочини				
ДРН 3. Здатність коректно застосовувати понятійно-категоріальний апарат міжнародного кримінального права та національного кримінального законодавства, зокрема щодо визначення й розмежування понять «воєнні злочини» та «злочин агресії»	Інтерактивні лекції з візуальним супроводом	15/ 4	Підготовка порівняльно-правового аналізу національного та міжнародного законодавства	22/33
ДРН 4. Самостійно аналізувати навчальну і наукову літературу, в тому числі інтернет-ресурси	Критичне осмислення та колективне обговорення актуальних теоретико-прикладних проблем	15/ 4	Надання відповідей на усні опитування	24/35

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1	Модуль 1 (теми 1-3)	35 балів/35%	
1.1.	Усні опитування	5 балів /5%	До 1 тижня
1.2	Case-study	5 балів /5%	До 2 тижня
1.3	Аналіз судової практики, тлумачення студента	10 балів /5%	До 3 тижня
1.4.	Модульний контроль	15 балів /15%	6 тиждень
2.	Модуль 2 (теми 4-6)	35 балів/35%	
2.1	Усні опитування	5 балів /5%	До 4 тижня
2.2	Case-study	5 балів /5%	До 5 тижня
2.3	Аналіз практики, тлумачення студента	10 балів/5%	До 6 тижня
2.4	Модульний контроль	15 балів /15%	за розкладом
2.5	Іспит	30 балів/30%	за розкладом

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент ²	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ³
Виконання практичного кейсу по кожній темі	<i><1 балів</i> <i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>2-3 бали</i> <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>	<i>4 бали</i> <i>Виконано усі вимоги завдання</i>	<i>5 балів</i> <i>Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>
Аналіз практики, тлумачення студента	<i>>4 бали</i> <i>Практична робота не виконана або виконана не вірно</i>	<i>5-7 балів</i> <i>Виконані не всі завдання роботи, не виділено джерела міжнародного кримінального права</i>	<i>8-9 балів</i> <i>Завдання виконані з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в матеріалі</i>	<i>10 балів</i> <i>Всі завдання виконано, студент добре орієнтується в матеріалі</i>
Case-study	<i>2 бали</i> <i>Практична робота не виконана або виконана не вірно</i>	<i>3 балів</i> <i>Виконані не всі завдання практичної роботи, не визначено ознаки міжнародних злочинів</i>	<i>4 балів</i> <i>Завдання виконані з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі</i>	<i>5 балів</i> <i>Всі завдання практичної роботи виконано, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі</i>
Усні опитування	<i>2 бали</i> <i>Теоретичні відповіді не точні не вірні</i>	<i>3 балів</i> <i>Відповіді надані не на всі питання</i>	<i>4 балів</i> <i>Завдання виконані з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі</i>	<i>5 балів</i> <i>Всі завдання виконано, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі</i>
Модульний контроль	<i>0-3 бали</i> <i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>	<i>4-6 балів</i> <i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>	<i>7-9 балів</i> <i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>	<i>10-15 балів</i> <i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>

² Зазначити компонент сумативного оцінювання

³ Зазначити розподіл балів та критерії, що зумовлюють рівень оцінки

5.1.Формативне оцінювання:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення кожної теми	Після завершення вивчення теми
2	Обговорення та взаємооцінювання студентами виконаних практичних завдань	У відповідності до графіку навчального процесу
3	Настанови викладачів в процесі виконання практичних завдань	Регулюється студентом самостійно
4	Усний зворотній зв'язок від викладача та студентів після презентації наукового тлумачення судової справи	Через тиждень після їх здачі
5	Оцінювання результатів наукового тлумачення судової практики	Упродовж всього семестру
6	Оцінювання письмових робіт	Через тиждень після їх здачі

НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

2.1. Основні джерела

2.1.1. Підручники посібник

1. Antonio Cassese, Paola Gaeta, Laurel Baig, Mary Fan, Christopher Gosnell and Alex Whiting, Cassese's International Criminal Law, 2013.
2. Beatrice I. Bonafe, The Relationship Between State and Individual Responsibility for International Crimes, 2009.
3. M.Charif Bassiouni, Introduction to International Criminal Law, 2003.
4. William A. Schabas, International Criminal Law, 2015.
5. Schabas, W. An Introduction to the International Criminal Court (5th ed., Cambridge University Press, 2017)
6. Bassiouni, M. Cherif Introduction to International Criminal Law (2nd ed., Martinus Nijhoff, 2013).
7. Cryer, R., Friman, H., Robinson, D., and Wilmshurst, E. An Introduction to International Criminal Law and Procedure (3rd ed., Cambridge University Press, 2014).

2.1.2. Методичне забезпечення

1. Право збройних конфліктів та міжнародне правосуддя: Методичні вказівки та завдання до практичних занять /укл. А.М. Клочко. – Суми, 2026. – 39 с.

2.1.3. Інші джерела

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА

Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р// ВВР, 1996, № 30, ст. 141.

Кримінальний кодекс України. Кодекс України; Кодекс, Закон від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

Текст проєкту нового кримінального Кодексу. URL: <https://newcriminalcode.org.ua/criminal-code>.

Римський статут Міжнародного кримінального суду (1998).

Женевські конвенції (1949) та Додаткові протоколи (1977).

Конвенція ООН про запобігання злочину геноциду та покарання за нього (1948).

Satzger H., International and European Criminal Law, München, 2012.

Robert Cryer, Håkan Friman, Darryl Robinson, Elizabeth Wilmshurst, Introduction to the International Criminal Law and Procedure, 3d Edition, 2014.

Commentary on the Rome Statute of the International Criminal Court. Ed. by O. Triffterer. Second Edition, Baden Baden, 2008.

Gerhard Werle and Florian Jeßberger, Principles of International Criminal Law. 3d Edition, Oxford, 2014.

2.2. Додаткові джерела

Viktoriia Piddubna, Vitalii Yarotskiy, Volodymyr Pohrebniak, Popov Viktor, Alona Klochko. The EU Court Of Justice In The Process of European Construction and Integration. Vol. 54 No. 1 (2025): Law and Social Bonds nr 1 (54) 2025. P.663-688. DOI: <https://doi.org/10.36128/PRIW.VI54.978>. URL: <https://prawoiwiesz.edu.pl/index.php/piw/issue/view/57/103>

Клочко А.М., Зеленський О.М. Проблеми кримінально-правової протидії корупційним правопорушенням в умовах посилення євроінтеграційних процесів в Україні. Науковий журнал «Приватне та публічне право». №2. 2025. С. 42-47. DOI 10.32782/2663-5666.2025.2.7. URL: http://pp-law.in.ua/archive/2_2025/9.pdf.

Клочко А.М., Горбачова К.М. Котко С.А. Особливості соціального статусу внутрішньо переміщених осіб під час воєнного стану. Юридичний науковий електронний журнал. № 10/2025. С. 150-153. ULR: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-10/32>

Клочко А.М., Зеленський О.М. Прояви корупції у сфері регулювання земельних правовідносин в умовах воєнного стану та імплементації європейських стандартів врядування в Україні. Права людини та публічне врядування: матеріали VIII Міжнародного правничого форуму, м. Чернівці, 30 травня 2025 р. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2025. – С. 383-386. DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-501-6-102>. URL: <http://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/book/390>

Klochko, A. ., Chernadchuk, T. ., Klietsova, N. ., Sherstiuk, H. ., Bryzhan, Y. ., & Kyrylenko, V. . (2024). Economic and legal principles of social protection of military personnel: World experience and Ukraine. Edelweiss Applied Science and Technology, 8(5), 735–746. <https://doi.org/10.55214/25768484.v8i5.1739>. URL: <https://learning-gate.com/index.php/2576-8484/article/view/1739> (Q4)

Manual for Teaching International Criminal Law in Ukraine (2024). Author: Olga Kavran, Fellow at Vrije Universiteit Brussel, and Consultant at the T.M.C. Asser Institute March 2024 Manual Cover Art: Image used under license from Shutterstock.com. Contributor to the manual Alona Klochko and the others.

This publication was made possible with the support of the American people through the United States Agency for International Development (USAID) in framework of the Justice for All Activity. The author's views expressed in this publication do not necessarily reflect the views of the United States Agency for International Development or the United States Government. 135 pages.

Арістова І.В., Клочко А.М. Кримінально-правова охорона довкілля в Україні в контексті сталого розвитку та викликів воєнного часу. Юридичний науковий електронний журнал. № 8/2024. С. 558-562. URL: http://lsej.org.ua/8_2024/135.pdf. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-8/133>

Klochko A.M., Zelenskyi O.M. Exploring the capacity of AI technologies to combat corruption. Юридичний науковий електронний журнал. № 2/2024 Р. 493-497. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-2/122>. URL: http://lsej.org.ua/2_2024/124.pdf

Роговенко О.В., Курило М.П., Клочко А.М. Корупційні кримінальні правопорушення у сфері земельних відносин України в умовах воєнного стану. Юридичний науковий електронний журнал. № 10/2024 С. 551-554. URL: http://lsej.org.ua/10_2024/132.pdf. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-10/130>

Клочко А.М., Зеленський О.М. Європейські стандарти боротьби з корупцією: міжнародно-правові джерела та зобов'язання України. Держава та регіони. Серія Право 2024, №4 (86). С. 470-477. DOI <https://doi.org/10.32782/1813-338X-2024.4.75>. URL: http://law.stateandregions.zp.ua/archive/4_2024/77.pdf

Клочко А.М. Злочини проти основ національної безпеки України в умовах воєнного стану. Матеріали науково-практичної конференції викладачів, аспірантів та студентів Сумського НАУ (14-16 травня 2024 р.). – Суми, 2024. – С. 655.

Клочко А.М., Старожилова А.М. Кримінально-правова охорона довкілля в Україні в контексті сталого розвитку та викликів воєнного часу. VII Міжнародний правничий форум «Права людини та публічне врядування в сучасних умовах». М. Чернівці, 28 травня 2024р. Стор. 24-26.

Mykola Logvynenko, Svitlana Taran, Alyona Klochko (2023). Fiscal Policy of Ukraine in the Context of European Integration: Organizational and Legal Problems of Implementation (Journal of International Legal Communication) 9(2), 56-66. JILC. <https://doi.org/10.32612/uw.27201643.2023.9.2.pp.56-66>

Клочко А.М. Стан впровадження технологій штучного інтелекту у сфері банківської діяльності України в умовах дії правового режиму воєнного стану. Матеріали науково-практичної конференції викладачів, аспірантів та студентів Сумського НАУ (25-28 квітня 2023 р.). – Суми, 2023. – С. 623.

Клочко А.М., Кішінець Ю.А. Адаптаційні заходи функціонування земельних відносин в умовах дії правового режиму воєнного стану в Україні. Матеріали VI Міжнародного правничого форуму «Права людини та публічне врядування в сучасних умовах», 9 червня 2023 року, м. Чернівці, Україна. С.56-58.

Хохлова І. В. Кримінальне право зарубіжних країн [Електронний ресурс] : навчальний посібник / І. В. Хохлова, О. П. Шем'яков ; Макіївський економіко-гуманітарний інститут. - Київ : Центр навчальної літератури, 2006. - 256 с.

Савченко А. В. Кримінальне законодавство України та федеральне кримінальне законодавство Сполучених Штатів Америки: комплексне порівняльно-правове дослідження [Електронний ресурс] : монографія / А. В. Савченко ; Київський національний університет внутрішніх справ. - Київ : КНТ, 2007. - 596 с.

Кулеша, Вітольд. Crimen laesae iustitiae. Кримінальна відповідальність суддів та прокурорів за злочини проти правосуддя за нюрнберзькими законами, німецьким, австрійським та польським законодавством [Електронний ресурс] : навчальний посібник / В. Кулеша. - Лодзь : Лодзинський університет, 2013. - 521 с.

Литвинов О. М. Становлення та розвиток ювенальної пенальної політики республіки Польща (кримінально-правове дослідження) : монографія / О. М. Литвинов, Є С. Назимко, Т. І. Пономарьова ; ред. О. М. Литвинов ; Кримінологічна асоціація України. - Київ : ВД "Дакор", 2015. - 128 с.

Хавронюк М. І. Кримінальне законодавство України та інших держав континентальної Європи: порівняльний аналіз, проблеми гармонізації : монографія / М. І. Хавронюк ; Бібліотека кримінального права. - Київ : Юрисконсульт, 2006. - 1048 с.

Dubber, Markus D. Colonial Criminal Law and Other Modernities : European Criminal Law in the Nineteenth and Twentieth Century [Electronic resource] : textbook / M. D. Dubber. - [S. l. : s. n.], 2018. - 16 p.

Dubber, Markus D. Draft of Handbook of Comparative law. Chapter 40 : Comparative criminal law [Electronic resource] : brochure / M. D. Dubber. - [S. l.] : Reimann/Zimmermann, 2018. - 28 p.

May, L., and Hoskins, Z. (eds.) *International Criminal Law and Philosophy* (Cambridge University Press, 2009).

Werle, G., and Jessberger, F. *Principles of International Criminal Law* (4th ed., Oxford University Press, 2020).

Sands, P. *East West Street: On the Origins of "Genocide" and "Crimes Against Humanity"* (Weidenfeld & Nicolson, 2016).

Van Sliedregt, E. *Individual Criminal Responsibility in International Law* (Oxford University Press, 2012).

Simpson, G. *Law, War and Crime: War Crimes Trials and the Reinvention of International Law* (Polity Press, 2007).

Shaw, M. N. *International Law* (8th ed., Cambridge University Press, 2017).